

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: **13 Temmuz 2026**
Sayı: **19701**

46565

Av. Sibel SUIÇMEZ
Trabzon Milletvekili
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyesi
Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sn. İbrahim Yumaklı tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddelerine göre yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Saygılarımla.

S. SUIÇMEZ
Av. Sibel SUIÇMEZ
Trabzon Milletvekili

Türkiye, dünya fındık üretiminin ve ihracatının büyük bir bölümünü tek başına karşılayan, bu stratejik üründen her yıl milyarlarca dolar döviz girdisi sağlayan lider ülke konumundadır. Ancak, fındığın yarattığı bu devasa katma değerden, asıl yükü çeken Karadenizli üreticilerimiz hak ettiği payı alamamaktadır.

2026 yılı hasat dönemi yaklaşırken fındık üreticisi; rekor seviyelerde artan gübre, ilaç, mazot ve işçilik maliyetlerinin altında ezilmektedir. Buna ek olarak Karadeniz Bölgesi'nde tarımsal bir afete dönüşen Kahverengi Kokarca zararlısı ile mücadele, üreticiye hem ekstra maliyet yüklemiş hem de ciddi kalite ve rekolte kayıpları endişesi yaratmıştır. Öte yandan fındık piyasasında yabancı menşeli şirketlerin oluşturduğu yapı, serbest piyasa adı altında üreticinin emeğini sömürmekte, fiyatları baskılamaktadır.

Üreticinin, ürünü maliyetinin altında satmak zorunda kalarak tekelleri firmaların ve aracılardan insafına terk edilmemesi için Toprak Mahsulleri Ofisi'nin (TMO) müdahale alım fiyatını (taban fiyat), maliyetleri ve üretici refahını baz alarak zamanında açıklaması, alım ve ödeme politikalarını üretici lehine acilen güncellemesi gerekmektedir.

46565

Av. Sibel SUIÇMEZ
Trabzon Milletvekili
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyesi
Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi Üyesi

Buna göre;

1. 2026 yılı fındık alım (taban) fiyatları ne zaman açıklanacaktır? Fiyat belirlenirken, bağımsız araştırma kurumlarının ve bölge ziraat odalarının sahada tespit ettiği gerçek üretim maliyetleri (yevmiye, patoz, nakliye, gübre, ilaç) ile enflasyon oranları ana kriter olarak alınacak mıdır?
2. Kahverengi Kokarca (*Halyomorpha halys*) zararlısının Karadeniz Bölgesi'nde yol açtığı rekolte ve kalite kaybının güncel ekonomik boyutu Bakanlığınızca tespit edilmiş midir?
3. Kokarca zararlısı ve iklimsel faktörler nedeniyle fındıkta yaşanabilecek randıman düşüklüğüne karşı, TMO'nun bu sezonki alım kriterlerinde (sağlam iç fındık oranı, nem oranı vb.) üretici lehine bir esneklik sağlanacak mıdır? Aksi takdirde, TMO'dan geri çevrilen fındığın serbest piyasada yok pahasına alınmasının önüne nasıl geçilecektir?
4. Fındık piyasasında fiyat belirleyici konuma gelen ve piyasayı büyük oranda domine eden yabancı menşeli alıcıların/şirketlerin oluşturduğu tekelci yapıya karşı üreticiyi korumak amacıyla Bakanlığınızın ve Rekabet Kurumunun yürüttüğü somut bir denetim veya regülasyon çalışması var mıdır?
5. Yıllardır dekar başına sabit kalan ve yüksek enflasyon karşısında tamamen eriyen "Alan Bazlı Gelir Desteği" ile mazot ve gübre destekleme tutarlarının, 2026 yılı güncel ekonomik koşullarına göre yeniden değerlendirilerek artırılması yönünde bir çalışmanız bulunmakta mıdır?
6. TMO'nun alım politikalarında üreticiyi mağdur eden "kota" uygulaması bu yıl esnetilecek veya kaldırılacak mıdır?
7. TMO, Çiftçi Kayıt Sistemi'ne (ÇKS) kayıtlı üreticilerin arz ettiği ürünün tamamını bekletmeksizin alabilecek fiziki depo kapasitesine ve ödemeleri peşin/kısa sürede yapabilecek bütçe planlamasına sahip midir?
8. Fındık hasadında çalışan mevsimlik tarım işçilerinin katlanan günlük yevmiye, ulaşım ve barınma maliyetleri, taban fiyat hesaplamasına tam olarak yansıtılmakta mıdır?
9. Karadeniz Bölgesi'nde ekonomik ömrünü tamamlamaya yüz tutmuş, yaşlanan fındık bahçelerinin yenilenmesi, dönüm başına alınan verimin ve ürün kalitesinin artırılması amacıyla üreticiye uzun vadeli, faizsiz kredi veya doğrudan hibe desteği sunulmasına yönelik bir teşvik programı planlanmakta mıdır?